

NÉPÜNK

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

ORADEA

Strada Teatrului No. 4.

ZSIDÓ HETILAP

Főszerkesztő

WASSERSTROM SÁNDOR

Felelős szerkesztő

LEITNER ZOLTÁN

ELŐFIZETÉSI ARAK:

Belföldön: Egész évre hitközségeknek és vállalatoknak 500 Lei magánosoknak 250 L., félévre 130 L., negyedévre 65 L. Külföldön 2 Dollár, Kc. 75 15, S. 19. Dinar 120.

Revíziót a Gömbös ügyben!

Ha Gömbös Gyula, magyar miniszterelnök revízió alá vette a zsidó kérdésben eddig elfogult álláspontját, akkor bizonyára elismeri azt is, hogy a zsidó is tud „uri gesztussal” revízióra törekedni. Nos hát, mi is revízió alá vesszük eddigi álláspontunkat Gömbös excellenciával szemben. Csakhogy míg mi zsidók olyanok vagyunk, mint a zsidó is, mint voltunk revízió előtt, addig a magyar miniszterelnöknek előlegezni kell részünkről a bizalmat, amikor azt hirdeti, hogy tévedtünk személyét és politikáját illetően.

A start mindenestre biztató. Fulmináns parlamentári beszédek, mindent átölelő koncepciózusok, bizonyos mértékben merészek is. Új útmutatás, annak egyelőre még Magyarországon nem kompromittált értelmében. (Nálunk Romániában alaposan elrontotta ezt a jelszót Jorga professzor!)

Bennünket Gömbös álláspontja ezúttal a zsidó kérdéssel kapcsolatban érdekel. Érezzük, hogy egy nap alatt nem lehet nagy változtatásokat keresztülvinni. De azt is érezzük, hogy a politika, amelyet a Bethlen-éra inaugurált Budapesten, a zsidóságra nézve végzetesen káros volt. Mi úgy hisszük és talán nem bebeszéltséggel állunk, hogy a magyar kormányzatnak érdeke a zsidókérdés végleges likvidálása. Eltekintve attól, hogy egy 8-9 milliós országban nem mind egy, hogy 4-500.000 lakosa milyen érzelmekkel tekintenek iránta, de rendkívül fontos, hogy külföldön, hogyan ítélik meg a helyzetet. A nyugati metropolisok publikuma, éppen úgy, mint felelős politikuskai, nem lelkesednek nagyon a „zsidókérdés”-ért. Nem szeretik a numerus clauzuzt, nem szeretik a gazdasági elnyomásnak azt a változatos klaviatúráját, amelyen oly „sikeresen” működött a magyar kormányzat a komün bukása óta. És nem lehet közömbös egyetlen komoly magyarországi tényező előtt az sem, hogy vajon az utódállamok zsidósága melegséggel, vagy gyűlölettel gondolt arra az országra, melynek fennhatósága alatt oly sokáig élt. És valljuk azt is, oly sok szép impresszióink maradtak meg, a régi 1914 előtti világot és felfogást képező visszahozni Gömbösnek. Nem látják kárát. Tudott dolog, hogy a magyarországi zsidóság legjobb hazafi és ha a pestiek tuzásaitól, a Décsi-Sándor Pál-Szabolcsi elmélygéseitől el is tekintünk, a magyar zsidó tömegek megérdemelték, hogy melegebben süssön rájuk az eddigi rideg kormányzat napja. Hiszen Mussolini, a magyar miniszterelnök eszményképe, nem csak közömbös zsidó és nem zsidó között és munkatársai között számos zsidó van, akinek csak hasznát láthatta. Mi nem adhatunk tanácsot Gömbös Gyulának, mert az komikus volna. De ha tudni akarja az utódállambeli zsidóság felfogását, akkor a következőkben sürülhetünk össze.

Mi sem szeretjük azt a hízkeldeést és geometriai magatartást, amelyet a pesti Lipótváros izraelitái művelnek. Szeretnénk mi egy magyar miniszterelnököt látni, akiről ne zengene a székelyhimnusz Szabolcsi lapja. De itt félmilliónyi zsidó életérdekeiről van szó. Hogy tudja rendelkezni a tanítástól a gyermekét, hogy tudjon nyugodtan dolgozni falujában és ne vegyék el azokat a jogokat, amelyeket évszázadok óta bír. Először adják meg a magyar uralkodó osztály a magatartásával, szupremációjával, de ne féljen attól,

hogy a zsidó is dolgozni és élni akar. Fizeti az adót, jó állampolgár, terjeszti a kultúrát, becsületet szerez a magyar névnek az egész világon, ha oda ejut. A magyarságnak örökké hájának kell lenni azokért a kultúrászolgálatokért, amelyet a zsidóságnak köszönhet bel és külföldön egyaránt. És nem kíván egyebet ezért, mint toleranciát. Hogy egyenrangú félként kezeljék. Hogy hagyják dolgozni, hagyják nyugodtan embermódról élni. Ne szégyenítsék meg Vitézi Székekkel és egyebekkel.

Gömbös Gyulával szemben revízió alá vesszük álláspontunkat és előlegezünk neki bizalmat. Ahol legnagyobb a baj, ott legközelebb a segítség. Azt hihette mindenki, hogy a magyar hitkerizmus pápája Gömbös és lehet, hogy éppen ellenkezőleg egy új hajnalnak hirdetője.

Aromániai zsidóság országos kongresszusa elé A Zsidó Parlamenti Klub munkája Fildermannék ellen

A Fildermann féle kreációnak ugylátszik nem eléggé égette meg a kása a száját. Ma is folytatja aknamunkáját amelyből nem fakadhat áldás a romániai zsidóság számára. Ugylátszik az Uniunea Evriilor Roman levezetett. Ezt érzik ők is, és most lázasan keresik egy olyan keretnek megszervezését, amely ismét trambulinja lehet politikai ambícióiknak. Mint ismeretes nemrégiben megalakították, a regáti hitközségek szervezetét, Uniunea Comunitatilor din Vechiul cimen, mely keret azonban kitöltetlen maradt, mivel ez még a regáti hitközségeknek is csak kis hányadát képviseli, hiszen a regáti zsidóság túlnyomó része, nincs is hitközségekbe tömörülve, sőt különböző sok kis templom egyesület, imaház zsidósága teljesen kívüláll, ezen tömörülésen. Október 31-re Fildermannék, az ország valamennyi rabbiját és hitközségi vezetőjét egy kongresszusra hívták egybe, aktuális zsidó problémák tárgyalására. Az erdélyi mindkét központi iroda, valamint a beszarabiai és bukovinai hitközségi szervezetek a Zsidó Párttal egyetértőleg erős akciót indítottak Fildermannék újabb sakkhuzása ellen, annál is inkább, mert hiszen eme legális szervek megkerülésével akartak közelférközni a hitközségekhez. A központi irodák értesítették rabbijaikat és hitközségeiket, hogy a meghívásnak ne tegyenek eleget, egyben Fildermannékkel tudatták, hogy a legális szervek megkerülésével történő meghívás nem célirányos.

Fildermannék erre azt válaszolták, hogy az irodák hívják össze saját hatáskörükben a hitközségeket és ez esetben készek elhalasztani a már összehívott gyűlést november 23-25-re.

A Zsidó Párt Wézel Albert elnökkel egyidejűleg állást foglalt a kultusztörvény végrehajtási rendelkezésében a zsidó rítusok szabályozásának több mint 50 pontban foglalt szankcióival szemben, azon indoklással, hogy ugyanakkor a többi egyházra vonatkozó szakaszok,

Tetterős ember, céltudatos férfiú. A magyar zsidóság ne boruljon le előtte már, de legyen bizakodó és remélje azt, hogy eloszlik a komor felhő élete horizontján és Gömbös valóban revízió alá vette korábbi álláspontját.

Mi úgy érezzük, hogy abból az egész kis országra nagy haszon származnék, ha az a megkötöttség, az a testi és főképen lelki hemmung megszűnne a zsidóság kebelében. A modern államélet, az előretörés a többi népek közötti ádáz versenyben, nem lehet addig eredményes, amíg a zsidósággal való lelki harmonia és béke, helyre nem áll.

Summa summarum: revízió alá vett álláspontunk bizonyítéka, hogy bizunk a magyar zsidóság jobb jövőjében. Nem azért, mert a pesti zsidóság hódolatüzeme teljes működésben van, hanem mert bizunk egy katona férfias kijelentésében. És nekünk más államiság keretébe szakadt zsidóságnak nagy az örömeink, ha a határon túli testvéreink sorsa jobbra fordul.

alig néhány szakaszt foglalnak magukban. A zsidóság képviselői veszedelmesnek tartják a végrehajtási rendelkezések jelenlegi összetételét az egyházra, mivel a szankciók labirintusában súlyosan fenyegetve van a hitközségek egysége.

Erős akciót indítottak tehát egy országos zsidó kongresszus egybehívására, melyben mind a négy országgrés akcident (haladó) zsidóságán kívül az orthodox és spanyol zsidóság képviselői, — mely utóbbiak idővel szintén országosan szerveződnek meg, — vegyenek részt a kultusztörvény végrehajtási rendelkezésének megtárgyalásánál.

— Ez a kongresszus hivatott arra, hogy egységesen foglaljon állást úgy a végrehajtási rendelkezésben, mint a hitközségek alapszabályzatának tervezetét is egységesen kidolgozó tárgyalásoknál is. Természetesen az alapszabályok a különböző rítusoknak megfelelően készülnek el. Az új alapszabályokat a miniszterium csak akkor fogja aprotálni, ha a kultusztörvény végrehajtási utasítása is jóvá lesz hagyva.

— Meggyilkoltak egy zsidó házaspárt Valkányban. Szomorú szenzációja van a csendes temesmegyei Valkány községnek Szombaton reggel borzalmas rablógyilkosságot fedeztek föl, a melynek Tenner János községbeli zsidó kereskedő és felesége, valamint háztartásbeli alkalmazottjuk esett áldozatul. A borzalmas gyilkosság tettéseit eddig még nem sikerült kézrekeríteni, de a hatóságok már nyomon vannak. Valószínű hogy az idős házaspárt a községben lakók adósok gyilkolták meg. A csendőrség annyit kétségtelenül megállapított, hogy a házaspárnak, meggyilkolásuk alkalmával 600 ezer lej készpénzük volt a szekrényükben és a viszonyokat jól ismerő gyilkosoknak erről tudomásuk volt, mivel másképp elképzelhetetlen lett volna, hogy a tettesek legelőször a pénzt tartalmazó szekrényt törjék fel.

A harmónia váltsa fel a diszharmóniát

— A kolozsvári zsidóság közéletéből —

Cikkünk címe kiköcsönzött mottó, amelyet egyik magyarországi politikustól vettünk át. De ezzel kapcsolatban örömmel konstataálhatjuk, hogy nálunk zsidóknál, legalább az Erdély egyik városában, olyképpen írhatunk, hogy a *diszharmóniát felváltotta már a harmonia*. És ezt annál nagyobb örömmel regisztrálhatjuk, mert egyrészt lapunk hasábjain annyit és annyiszor írunk az egyenlenségről, hogy jövesik ennek ellenkezőjéről is hirt adni, másodsor, hogy ez a hely gyüponája az erdélyi zsidó közéletnek. Ennélfogva kettős jelentősége van annak, hogy egyetértésről és céltudatos munkáról tudunk beszámolni. Ez a hely Kolozsvár. És rögtön valami megnyugtató fátumszerűségről emlékeztetünk meg. A fátumnak, nem kell és nem szabad mindig rossznak lenni. Lehet az jó is. Mert milyen szerencse az a zsidóságra nézve, hogy éppen Kolozsváron, Erdélyország fővárosában laknak azok a tehetséges és rátermett férfiak, akik a történelmi változás perceitől kezdve, céltudatosan és hallatlan energiával küzdöttek és küzdenek mind a mai napig azért, hogy az erdélyi zsidóságot egygyé tömörítsék és megjelöljék azt az utat, amelyen a sorsváltásban haladnia kell. Már 1919-ben kezdődött ez a munka és évről évre folytatódott. Emlékezzünk meg egyúttal arról a sok bajról, egyenlenségről, sikerről és kudarcról, amely megannyi mértföldköve volt ennek a munkának? Természetes is, hogy volt sok harc, volt nézeteltérés, volt siker és volt dekláció? Nem is lehet másként. Egy ilyen vajadásos idő nem szülhet egészséges eredményt, csak úgy, ha sok munka, veszély és kisebb-nagyobb bajok járnak ezzel együtt. Az anyai szeretet is azért oly örök és kitörülhetetlen, mert szenvedések között születik meg a gyermek. Az erdélyi zsidóság gyermeke, az egyetértés és együttműködés, megéri azt a sok fáradságot és szenvedést, amely eddig velejárt.

Nagy öröm ez nekünk és mindazoknak, akik tehetségünkhöz mértén hozzájárultak ahhoz, hogy ma már a nézetek nem oly éles szögben állanak egymással szemben. Nagy öröm az nekünk, hogy végre odajutottunk, hogy vannak már olyan területek, ahol zsidó a zsidóval, kéz a kézben halad együtt. Mennyit hajtogattuk és mennyit prédikáltuk, hogy vallásfelfogásbeli integritás teljes megőrzés mellett, annyi, de annyi terület van, ahol szélső chassid és konzervatív orthodox együtt haladhat a neologizációval. Kezdjük mindjárt a politikánál. Ma már kialakult teljes mértékben az, hogy például dr Fischer József a neolog hitközség elnöke, a legteljesebb egyetértésben dolgozik együtt Wézel Albert főrabbiával, a Központi Iroda elnökével. És hogy cionisták és nem cionisták, sok tekintetben és más téren ellentétes felfogású emberek, tudnak találkozni olyan területen, ahol lehet, sőt mi több *kell* is együtt dolgozniok. Így a diáksegélyezés, a kórházügy, a bukaresti hivatalos körökkel szembeni erélyes állásfoglalás, ott és akkor, ahol kell. Ha ezt a sokat és sokszor elcsépett frázist *nem frázisként* akarjuk egyszer használni, akkor nyugodtan elmondhatjuk, hogy Kolozsvárra rá lehet mondani, *the right mansmon the right places*. A sors oly kegyes volt az erdélyi zsidósághoz, hogy sok tehetséges s rátermett férfit zsufojt a kis ország centrumába, akik vállvetett munkával dolgoznak azon, hogy boldoggá tegyék és megelégedetnek tudják ezt a maroknyi, de jó, vallásos és tehetséges zsidóságot, mely Erdély bércei között talált hazára.

Megérdemlik ezek a vezérférfiak, hogy felméltsük őket, már azért is, mert egy érdemük kétségtelen s ezért valamennyiüknek egyöntetű elismerés jár. Elérték a lehető legnehezebbet, amit a zsidóság körében el lehet érni: *harmóniát* teremtetek, a különböző utakon járók között és megmutatták és példát mutattak, hogy az ahasz jiszroel, csodákat tud művelni. Megteremtették a zsidó egységet, ott és akkor, ahol arra szükség van.

Ime:

Dr Fischer Tivadár, a mostani parlamenti szesszióban nem vállalt mandátumot. De míg

más népnél az a szokás, hogy ilyenkor a politikus visszavonul, úgy nála ez is másként van. Dacára annak, hogy jelenleg nem képviselő, de mint az Országos Zsidó Párt elnöke, állandóan dolgozik a zsidóság érdekében. Valahogy analog az esete a Maniuéval. Ő sem volt az utóbbi idők miniszter sem, de azért ő dirigálta, ő irányította a pártját. Dr Fischer Tivadár nem a címek és nem rangok predestinálják vezérré, hanem egyénisége, rátermettsége, multja és jövője Ideje javarészt is Bukarestbe tölti, mert a párt érdeke ezt kívánja tőle. Nem csak ő érzi, hanem érzi az egész ország zsidósága, hogy munkásságát nem nélkülözheti egy percig sem.

Dr Fischer József, A legtökéletesebb politikus. Fáradhatatlan ember. Intézi a párt ügyeit, dolgozik hitközsége érdekében, amelynek elnöke, a parlamentben csaknem minden tárgynál felszólal és minden szavát komoly érdeklődéssel figyelik minden oldalán a T. Háznak. A legkitünőbb diplomata. Az ő érdeme legfőképpen, hogy a sok konfliktust kitudja parirozni. Ha ő nem volna ott és annyit, ahol kell, akkor nem volna meg az általunk oly sokat dicsért harmonia. Most legutóbb is a Diákmenza körül merültek fel differenciák. Az egyetemi ifjúság cionista érzelmű része, nem akarta magára vállalni a baloldaliság vádját. Ő eliminálta ezt a nehézséget is. És mennyit és még hányszor, ahhoz kevés volna ennek a lapnak minden hasábjai is.

Wézel Albert, ort. központi irodai elnök. Legelőször őt kellett volna említsük, már koránál és tekintélyénél fogva is. De éppen tendenciózusan írunk róla harmadiknak, mert bár sok tekintetben nagy felfogásbeli különbség van az előbbi két kiváló politikus és közöttük, azonban ő is megértette az idők szavát és míg eddig az Iroda a negáció álláspontján volt a zsidó politikát illetőleg, az ő elnöksége óta, bizonyos vallási kérdéseket egyáltalán nem tagnáló kérdésekben, együtt halad a Zsidó Párttal. Mert tudja jól, hogy például a mostani nagy sikert, amelyet a Párt aratott a szombati iráskényszer enyhítése ügyében, csakis úgy lehetett elérni, ha együtt dolgoznak vállvetve, az összes érdekeltek ebben a kérdésben. Ennél a fontos kérdésnél mutatkozott meg legjobban a harmonikus együttműködés áldásossága. Mihelyt látta a kormány, hogy az összes árnyalatok és minden súlyosabb tényező egy véleményen van, már nyújt valami engedményt, eddig elfoglalt sroff álláspontjával szemben, a bukaresti kormányzat is.

Wézel főrabbi minden orthodox zsidó hálájára számíthat, ha további működésében is a széles horizontot tekintti át, nem buvik meg mereven azokba a bástyákba, amelynek védelmére hivatott, de a szilárd bázison nem esik csorba akkor sem, ha sok kérdésben támogatja a zsidó politikusokat.

Dr Klein Miksa, a Zsidó Párt ügyvezető elnöke, páratlan agilitással és lemondással ha kell, dolgozik a zsidó ügyek érdekében. Önzetlenül és állandóan a közügyekben dolgozik, a zsidó jogvédelem apróbb és nagyobb ügyeit intézi eredménytel. A jövő embere. Kitünő jogász felkészültsége, az államnyelv tökéletes tudása, kiváló szónoki tehetség, kedves egyénisége mind arra predestinálják, hogy az első között és első legyen.

Dr Marton Ernő, rövid parlamenti szereplése alatt is megmutatta, hogy tud.

Lapja állandóan és évek óta küzd a zsidóság érdekében. És amikor kötelessége és hivatottsága azt diktálja, hogy idejének javarészt Bukarestben töltsse, mint parlamenti, ezt az áldozatot is meghozza, még egzisztenciális érdekei rovására is.

Biró Andor, a kolozsvári hitközség agilis elnöke, akinek egyedül volt mersze vállalni az eladósodott nagy hitközség elnökségét. És sikerült is neki a lehetetlen. Kezdi egyensúlyba hozni a sok adóssággal küzdő hitközség zilált pénzügyeit. Méltó segítő társa ebben Hochman Jakab alelnök, kit békeszerető természetével, finom bonhomiajával szintén a harmonikus béke és együttműködés legbiztosabb egyengetője. Neki

köszönhető jórészt az, hogy a chassid villongások megszűntek és a hitközségben a béke helyreállott.

Nyugalomával, egyetértésre törekvő egyéniségevel ott áll az első sorokban Glazner Akiba főrabbi is, amely minden egyes felelős tényező áthat Kolozsvár városában. Bölcs önmérséklettel egyengette a béke útját és munkája — amint a jelek mutatják — nem volt eredménytelen.

Egy egész hosszú névsort tudnánk még itt összeállítani. Annyi tehetség, annyi komoly tényező áll ott őrt a vártán, hogy talán hibát követünk el, ha megkezdjük ezt a névsort. Mert talán, mi kívülálló, valakit ki is felejtünk az irás lázába. Dr Krémer Ármán a cionisták elnöke, dr Sebestyén József, a kórház fáradhatatlan munkása, aki az elnökséget nem dekorációs tartja, hanem dolgozik, méltó folytatója a nagy nevé atyja munkájának. Lichtmann Aladár mint a zsidó közgazdasági élet nagyszerű reprezentánsa országos relációban is szakképzettségével emelkedik ki és a többiek mind, akiket alkalomadtán még felsorolunk.

Harmónia! Ez a mottója a kolozsvári zsidóságnak és ennek jegyében mintaszerűt, nagyot és maradandót alkottak és fognak is alkotni. Mintaképe kell ez legyen az egész ország zsidósága számára.

A hadügyminisztérium utasítása a rabbik és a rabbijelöltek bevonulásának ügyében

Az Orth. Központi Iroda elnöksége megkezdte szerkesztőségünket és közölte velünk a hadügyminisztérium átiratát, amelyet a Központi Iroda intervenciójára a rabbijelöltek és a katonai szolgálattól felmentett volt rabbik ügyében a minisztérium kiadott. E szerint a volt rabbik akik föltételeken fel lettek mentve, akik azonban főlhagyták egyházi szolgálataikkal a hadászok nyilvántartó lajstromában továbbra is felvannak véve és katonai szolgálatra kötelesek. Mind azok, kik nem felelnek meg a rabbik végrehajtás utasítása feltételeinek, kiknek alkalmaztatása nicsen láttamozva és nem jelentkeztek rabbiképesítő vizsgára, azoknak föltételes felmentésük megsz semmisítve és hajadéktalanul be kell vonniuk.

A sorozóbizottságok által föltételeken felmentett ifjak, akik nem rendelkeznek igazolvánnyal, hogy az ad-hoc alkotott vizsgáztató bizottság előtt a rabbi vizsgát letették, azok ellen szigorú ellenőrzés van elrendelve és ugyancsak kötelezve lesznek a bevonulásra.

Felhívjuk tehát mindazon rabbikat és rabbijelölteket, akiknek katonai ügyeik a fenti törvényes formákban elintézve nincsennek, hogy saját érdekükben november hó 15-ig vizsgára jelenkezzenek, mert a Központi Iroda intervenciójára a kultuszminisztérium lépéseket fog tenni a hadügyminisztériumnál, hogy ezeket egyelőre még ne vonultassák be. Itt említjük még meg, hogy rabbivizsgák minden valószínűség szerint december közepén lesznek megtartva.

Prima Societate de Autobuse S. A.

Az autobuszárat Oradea—Cluj között

megindult és jár mindennap rendszeresen.
indul : Oradeáról Piata Unirii, Fekete saspatától délután 3 óra 30 perckor
indul : Clujról a Főposta melletti autobuszállomástól minden reggel 6 órakor.
Vitelidj : Oradea—Cluj vagy Cluj—Oradea 200 lei, returjegy 360 lei.

Fentartott helyek telefonon 375 szám megrendelhetők
 Kényelmes utazás. Elsőrendű üzemeltetés autobuszk

FÉRFISZÖVET különlegességek

bámulatos olcsó
 leszállított árakban

Havas & Grünfeld

Engross Endetail posztóáruházában
 Str. Avram Iancu (Kossuth utca 8)

Cégünk szolidaságáról kérjük meggyőződni

VÉGH ruhafestésben, vegytisztításban vezet
árai legolcsóbbak
 Bémer tér 2. Telefon 217 Liliom-u. 5.

Bukaresti kongresszus napi politikát, vagy hitközségi politikát akar? kongresszus előrelátható sikertelenségének okai

Irtta Dr. KLEIN MIKSA, az Országos Zsidó Párt erdélyrészi ü. elnöke

A bukaresti nagy hitközség és az Uniunea Comunitatilor din Vechiul Regát vezetője okt. 31-re meghívta az ország összes rabjait s hitközségeit árnyalatra való tekintet nélkül, valamint az összes volt és jelenlegi parlamentereket Bukarestbe kongresszusra. Az összehívás célja, hogy az új kultusz törvény megalkotásához szükséges regulament mostan elkészítés alatt és azért szükséges, hogy a hitközségek delegátusai kifejtsek álláspontjukat, hogy azokat összhangba hozva és memorandumba foglalva nyújtsák át a kultuszminisztérium illetékes ügyosztályának.

A kérdés oly nagy horderejű birt az ország összes hitközségeinek jövőjére nézve, hogy megalkoznunk kell ezzel a kérdéssel, mert éppen a lapok hasábjain alkalom volt többször reámulni arra, hogy a zsidó kultusz közjogi rendezése nem nyert befejezést az egymást felváltó kormányok által megszavazott kultusz törvények, hanem teljesen rendezetlenül állunk e kérdésben, sőt az új kultusz törvény regulamentjének hiánya egyenesen dezorganizálta hitközségeink közjogi állását. Ebben a helyzetben a bukaresti hitközségek szövetségének az a kezdeményezése, hogy a készítenő regulament tárgyán a hitközségeket összehívta, dicsérendő tettek volna minősítendő. Ha mégis ellenzéki álláspontot foglalok el a kongresszussal szemben, úgy ezt a következő okokból és elgondolásokból teszem.

Az Uniunea Comunitatilor din Vechiul Regát vezetősége tudja, hogy Erdélyben a hitközségek két közületben vannak tömörítve, melynek egyben szervezeti felsőbb hatóságai hitközségeknél. Az orth. központi iroda, az orth. hitközségek, míg neolog hitközségek felett, az orth. központi irodájának gyakorolja a koránnyal szemben a képviselőt. Ha tehát a bukaresti hitközségek szövetsége komolyan akarja ezt a nagy horderejű kérdést letárgyalni, akkor szerény nézetem szerint előbb ezzel a szervezettel kellett volna érintkezésbe lépnie, valamint a többi tartományi részek hitközségi központi szervezeteinek vezetőségével is meg kellene beszélni, ha már ezekkel a memorandum tartalmára nézve a kérdést letárgyalta, velük

megállapodott, fordulhatott volna felhívással az ország összes hitközségeihez. De így összehívni közvetlenül a hitközségeket kongresszusra, nem volt helyes az illendőség szempontjából sem.

Ezért negligálásnak kell tekintsem úgy az orth., mint a neolog irodák szempontjából a meghívásnak ezt a formáját.

Ami már most a kongresszus munkaképességét és érdemleges határozathozatalát illeti, — nem látom célszerűnek a kongresszust. Nem várok tőle gyakorlati eredményt éppen azért, mert mindaddig, míg a regulament kérdéseinek anyagát külön-külön le nem tárgyalták, nem lehet előterjeszteni a próbálást végett egy ilyen nagyszámú kongresszusra.

Nem lehet például az orth. központi irodának engedményeket tenni a Sulchan Aruch rovására, olyan vallási rituáléknak, amelyek kardinális jellegű képezik, nemcsak a vallási rituáléknak, — de az erdélyi hitközségek egyházi, autonómiájának és eddig szerzett jogainak.

Már évekkkel ezelőtt, amidőn a kultuszminisztérium megküldötte memorandumát: a „Directive la proiectul de lege pentru organizarea comunitatilor evreesti din tara” hangsúlyoztuk, hogy a zsidó kultusz törvénynek fel kell ölelnie mindazokat a kérdéseket, amelyek a hitközségeknek egyrészt az államhoz való viszonyát, másrészt a hitközségnek egymáshoz való viszonyát, végül pedig hitközségek belső szerkezetét kívánják szabályozni.

A Vlad-féle kultusz törvény, amelyet a nemzeti parasztpárti kormány szavaztatott meg az ország összes hitközségeinek tiltakozása dacára, nem lépett életbe, mert Maniu Gyula akkori miniszterelnök a törvény életbeléptetését felfüggesztette a regulament elkészítéséig.

Most a regulament elkészítésén van a sor. — De ehhez előbb le kellett volna ülni a tartományok vezetőségeinek, amelyek a hitközségeket, mint központi szervek képviselik és ezek kellett volna letárgyalják és azután ha már egy más között letárgyalta a kérdést, lehetett

volna szó arról, hogy összehívják a hitközségeket.

Igy azonban, ebben a formában az összehívás nem fogja a célját elérni, mert a központi irodák hatáskörük súlyos megsértését látják az összehívásnak ebben a formájában, azt joggal sérelmezik, sőt tudomásom szerint nem fogják képviselni magukat.

Sajnálom, hogy a regái hitközségek vezetősége nem ismerte fel a kérdésnek ezt a nagy horderejét, amellyel a regulament elkészítése birt és összekötötték a kongresszussal egy házi ünnepséggel, amelyet ugyanebben az időben az U. E. R. tart.

Mi erdélyiek mindig távol tartottuk a hitközségeket a napi politika hullámzásától, mert olyan hatalmas erkölcsi és kvalitatív értékeink konzerválóját a hitközségi autonómia, hogy nem akartuk, hogy a napi politika szennyes árja elöntse hitközségeinket. De úgy látom, hogy ebben a mostani kongresszus összehívásban nagyobb szerepet játszott a politika, mint a hitközségek iránti igaz szeretet. Ez hiba volt, ennek nem szabad megismétlődnie. A regái hitközségek vezetőségeinek pedig meg kell tanulniok ép a most megtartandó kongresszus előrelátható sikertelenségéből, hogy egyházi kérdéseket ezek közjogi szabályozását nem lehet öletszerűleg felvetni és eljéteni, hanem azokat komoly stádiumok alapján feldolgozva lehet előterjeszteni a kultuszminisztériumnak, mert csak így fognak súlyt helyezni előterjesztéseinknek. Nálunk erdélyieknek tradíció, hogy a hitközségi autonómia védelme egy szent ügy, mi ezt eddig megőriztük és átmenekíteni akarjuk a jövő generációk részére, ezért ne akarjunk politikát behurcolni ide, hanem igyekezzünk a jogegyenlőség alapján felvilágosítani a kultuszminisztérium illetékes ténylezőit és magát a kormányt, hogy hitközségi autonómiánk teljes kiépítése nem csak a mi érdekünk, hanem az állam érdeke is.

Mi mindég készséggel működünk közre bármely irányú olyan megmozdulásban, amely hitközségeink érdekeit kívánja szolgálni, de a legelső feltétele ennek, hogy betartassanak az együttműködés legelemibb udvariassági feltételei, amelyeket most ez alkalommal elmulasztottak.

Utazók !! Vidékiek !!

Ugy étkezhet, mint otthon a

Berkovitsné

orth. kóser vendéglőben
Oradea Zöldfa ucca 19.

Utazóknak 10,° kedvezmény

Melyik nemesebb és melyik kitartóbb!??

Volt rabbi Judának, akit a „Chasid”-nak, azaz a jámbornak neveztek, egy gyönyörűsége, szép leánya, akit nagy istenfélelemben nevelt. Mikor a leány már eladó sorba került, a leány kérte apját, olyan vőlegényt keressen a számára, aki hü, becsületes, jámboreletű és tisztas a szentírásban. Hiszen az ilyen férfi nem szegi meg az Ur törvényeit és fényt, tisztaságot áraszt a családjára.

Rabbi Juda elment a város bölcs tanítójához s megkérdezte tőle, ki a legjobb, legokosabb tanítványa?

— Két kedves, tudós tanuló van, — felelt a mester, Rabbi Jochannan és Rabbi Chanina.

Otthon Rabbi Juda megmondta leányának, mit felelt a mester.

— Akkor nekem Rabbi Chanina a kedvesebb — szólt a leány.

Az apa felkereste másnap Rabbi Chaninát s megkérdezte tőle:

— Akarsz-e házasodni?

— Nem! — felelt a fiatal ember.

— Pedig szeretném ha elvinnéd a leányomat!

Rabbi Chanina elfordult. Tudta, milyen szép, okos leánya van Judának, de szemét sem mert ráemlenni.

— A te vőd leszek?... — dadogta zavartan — egy ilyen férfiunak?... Izrael büszkeségének!... Nem! Nem vagyok méltó rá!..

— De igen!... Leányom is így kívánja!

— Akkor örömmel. De mondok valamit Rabbi Juda. Hallgass meg! A leányodat eljegyzem boldogan, de feleségül csak akkor veszem el, ha már sokat tudok... Vándorutra akarok kelnem, tanulni szeretnék hiszen oly keveset tudok... Majd ha visszatértem és megteltem tapasztalattal, tudással, akkor tartjuk meg az esküvőt.

Rabbi Juda ráállott. Megtartották az eljegyzést, Rabbi Chanina pedig elvándorolt egy másik városba. De előbb megígérte, hogy tíz év múlva visszajön és nőül veszi Rabbi Juda leányát.

Teltek, multak az évek. Rabbi Chanina úgy belemélyedt az írásba, hogy egészen elfeledkezett az ígértéről. Hirt sem hallatott magáról, úgyhogy menyasszonya kétségbeesve tördelte kezét. De apja vigasztalta:

— Ne sirj leányom! A jövő hét vasárnapján telik le a tíz esztendő. Addigra még visszatérhet... Ha nem, — akkor más vőlegényt keressék számodra.

De a leány zokogva tiltakozott apja terve ellen. Csak Rabbi Chaninát várta és este kis szobájában csendjében forrón kérlelte az Istent, vezesse vissza hozzá vőlegényét.

Rabbi Chanina, aki idegen földön tanult, egy alkalommal, — alig pár nappal a tíz év le-

telte előtt, — mesterével valami nehéz talmudi helyet vitatott meg. Ekkor került szóba Rabbi Juda is, aki évekkkel ezelőtt megmagyarázta a maga módja szerint a kérdéses mondatot. Rabbi Juda neve egyszerre felidézte a fiatal ember emlékében ígértét, melyet már majdnem megszeget volt és sietve utra készült, hogy idejében elérhessen Regensburg városába, ahol jövendőbelije türelmetlenül várta.

De Regensburg vagy száz mérföldnyire lehetett tőle. Hogyan ér oda idejében? Kétségbeesve kért tanácsot a rabbitól.

— Ez bizony bajos dolog — felelt a rabbi.

— Ha vasárnapig nem érsz haza, más veszi el feleségül... De várj csak! Adok veled ötven fiatal embert kísérvöl... Holnap hajnalban kerekedjetez föl és siessetek, ahogy csak tudtok! Ne félj semmitől! Kisérvöl majd megvédelmeznek!

A kis csapat másnap, péntek reggel el is indult. Az első pihenőt egy magas hegyen tartották, Rabbi Chanina a lejtő egyik helyén dült le. A fáradtság valamenyiüket úgy elnyomta, hogy késő délutánig aludtak. Mikor felébredtek, keresték Rabbi Chaninát, de sehol sem találták meg. Azt hitték, hogy már utra kelt és azért gyorsan felszedelőzködtek, hogy utólérjék.

Rabbi Chanina is felébredt, de hasztalan hívogatta társait, senki sem felelt kiáltására. Egyedül volt a pusztán hegyen. Csüggedten ült

Szörmevásárlás bizalommal csak is a Keszner

áruházban vásárolhat
ORADEA
Avram Iancu
(Kossuth-u.)

Ussiskin szózata az orthodoxiához

Frankfurt egyik legnagyobb termében tartotta meg a németországi cionista szövetség ezévi országos értekezletét Kurt Blumenfeld elnöke alatt. A németországi zsidóság mai helyzetében különösen nagy érdeklődés előzte meg az értekezletet, mely a németországi zsidóság, belpolitikai állásfoglalásának és a németországhoz való viszonyának meghatározása szempontjából is igen fontos eredményeket hozott.

Az értekezlet kiemelkedő eseménye Ussiskin, a jeruzsálemi KKL főiroda igazgatójának magávalragadó felszólalása volt. A szónoki emelvényen való megjelenésekor hosszantartó lelkes ünneplésben részesítették Palesztina földje visszaváltásának eme nagy Herósát.

Ussiskin beszédében kiemelte a német zsidóság érdemét, akik különösen a szervezés és a teoretikus gondolatok alapos kimélyítése terén járnak elől. A cionizmus ma válaszuton van — mondotta ezután. — Van a mozgalomban egy bizonyos rezignáció. Az angol kormány magatartása sokaknál elkedvetlenítőleg hatott. Van azután a cionizmusban bizonyos féltékenység és a nagy, az eredeti cionista törekvésekkel szemben. Felvetik a kérdést, hogy elérhető-e ezek, hogy létesülhet-e egy hatalmas, nagy zsidó központ gazdasági politikai és kulturális eszközökkel.

Mi a mi országunkban önálló nép akarunk lenni. A probléma nem az, hogy hány zsidó és hány arab lakják az országban. A probléma így

hangzik: 16 millió szenvedő zsidóval szemben 40 millió arabnak Gibraltártól Damaszkuszig olyan óriási földterületei vannak, amelyekben még további milliók élhetnek. Ennek a népnek mindene meg van. Nekünk nincs semmink. Senki sem mondhatja, fentartani etikus dolog volna. Ha van ideális mozgalom, úgy a miénk az, amely 16 milliónyi népet akar megmenteni.

A mi feladatunk nem az, hogy egy kicsiny kulturcentrumot teremtsünk. Mi egy nagy Erec Izraelt akarunk teremteni, történelmi határokon belül. Ez nehéz feladat, de keresztülvihető. Zsidó milliókra van szükség az országban, mert ezek nélkül a nyelv és a kultura egymagában nem tud teremteni. A kommunista mozgalommal szemben, amely ifjuságunkat csábítja, nekünk sokkal hatalmasabb eszmét kell szembeállítanunk, mint egy kulturális centrum gondolatát. A zsidó nép akarata egy irány felé halad: Viszsa haza.

E mű sikere mellett matematikai bizonyítékokat felhozni nem lehet. A biztosítéka ennek kizárólag népünk akarata. Az egész országépítés alapja a földkérdés megoldása. Ez fogja eldönteni, hogy ki győz majd: Erec Izrael, vagy Palesztina.

Ussiskin ezután rendkívül nagy hatású szavakkal fordul a frankfurti nagytekintélyű zsidósághoz. „A különbség Önök között és mi közöttünk — mondotta Ussiskin nagy taps mellett — az orthodoxia felé — az, hogy Önök hisznek a csodákban, de nem látják azokat, amíg mi szemünk előtt látjuk a csodákat megvalósulni Palesztinában”.

Ussiskin után Nachum Goldmann tartott igen nagy koncepciójú előadást a zsidóság helyzetéről és a világválságról. Különösen Kelet-Európa, Amerika és Nyugateurópa zsidóságának helyzetét mutatta be reális színekben. Fejlesztései végkövetkeztetése, hogy az emancipáció mint a zsidókérdés megoldása teljesen csődre mondott és ma bebizonyosodott, hogy a gal zsidóságnak egyetlen megoldási lehetősége Palesztinában van.

Olaszországnak cionista a pénzügyminisztere

Olaszország teljhatalmu diktátora: Mussolini, új pénzügyminiszterének: a zsidó Jung vidot nevezte ki. Az új pénzügyminiszter az meginterjuvó ujságírók előtt többek közt ezeket mondotta:

A zsidókérdés nem közömbös előttem, zsidó népben én a fejlődésnek egy hatalmas nevezőjét látom és mindig is fegyelmezem magam abban az irányban, nehogy elfogult legyek em a népnek egyes rétegeivel szemben. A leng zsidókat tanulmányoztam, főleg azért, mert dom, hogy sokan ellenszenvvel beszélnek róla. Teendőim gyakran Triesztbe vezettek és itt alkalmam megismerni a lengyel zsidót. A legjeltebb is közülük bámulatos idealizmus van ejtelve és Itáliában ők élesztették a Palesztinai mozgalmat. Heroikus odaadással vitetnek az ósujországiért, amilyenre alig volt pé magában a zsidó történelemben.

Ezt mondotta Jung olasz miniszter, anélkül hogy az ujságírók informálódtak volna a zsidó felfogásáról. A párisi ujságírók talán még nem tudták, hogy Jung milyen vallású, ő azonban az alkalmat nem mulasztotta el, hogy a francia közvélemény előtt erről az oldaláról is bemutkozzék. Ezt különösnek vette néhány francia ujság. Egészen szokatlan dolog — írja az ujság —, hogy nemzsidó ország zsidó államférfi minden megkérdés nélkül bemutatkozzék az oldaláról.

A franciák csodálkoznak. Csodálkozásuk jensen indokolt, mert nem tudják, hogy Jung nemcsak származására zsidó, ettől még nyugodt tagadhatná a zsidósághoz való érzelmi kapcsolatait. De a pénzügyminiszter egyben cionista is, ami azt jelenti, hogy származásán felül ő is zsidó.

Női divat-különlegességekben

BIRÓ NŐIDIVATÁRUHÁZA

CLUJ, Calea Regele Ferdinand 11/a — vezet —
Egy kis próbavásárlás erről önt is meggyőzi

Szolid üzleti elvemnél fogva árakat mem hirdetek

le egy köre és belebámult a napba, amely lassan nyugvóra hajolt.

— Szombaton nem megyek tovább — szölt — nem szentségtelenitem meg az ünnepet... Inkább valami tanyát keresek!

Leszált az hegyről és egy sötét erdőn vágott keresztül. Mikor kiért belőle, egy gyönyörű kastélyt pillantott meg a távolban. Bátoratlanul állott meg a hatalmas kapu előtt, de aztán eszébe jutott, hogy itt a szombat: pihenőt kell tartania. Kezét rátette a kapu kilincsére és benyitott.

Az előcsarnokból négy aranyos ajtó nyílt a világ négy tája felé. Rabbi Chanina a keleti ajtót választotta. Belépett rajta és egy drága kövekkel ékesített szobába ért. Innen szebbnél szebb termek nyíltak sorba, átment rajtuk s az utolsóban egy öreg emberre akadt, aki mélyen elmerülve olvasott egy szent könyvben. Rabbi Chanina leült melléje egy székre s csöndben hallgatta az öreg imáját.

Kisvártatva megjelent egy szolga, aki a templomba hívta őket. A templom csodaszép volt, égi illatok tették illatossá, egy ember az emelvényre lépett és imádkozni kezdett, de oly tökéletes szép hangon, mintha az angyalok énekeltek volna helyette az Ur dicséretét...

Rabbi Chanina könnyes szemmel ült az idegenek közt és buzgón imádkozott. És egyszerre mintha a gyülekezet imájából tisztán csengett volna ki egy menyői hang, amely azt mondta: „Légy nyugodt! Vasnapig elérsz a menyasz-

szonyodhoz!”

Az imádság után lakomához ültek és Rabbi Chanina szeme-szája elállott a nagy csodálkozásban. Aranyserlegekben hordták fel az ünnepi bort s az asztal roskadáig megtelt a legfinomabb ételekkel. Rabbi Chanina aztán nyugvóra tért, majd reggel megint a templomba sietett, ahol az előimádkozó sorra a Tórához hívta Aront a főpapot, Mózeset, Amram fiát, majd Rabbi Chaninát, aki kíváncsian nézte végig az ismeretlen férfiakat.

Mikor a szombat már kimenőben volt és a templomból titokzatos módon eltűntek a látogatók, Rabbi Chanina magára maradt a szolgálával, aki szintén távozni készült. Megfogta köpenye szegélyénél és elfogódva kérdezte:

— Mondd! Kik voltak a hivek és ki vagy te magad?

— Megmondom — felelte a szolga. — Én Illés próféta vagyok, az előimádkozó maga Mózes volt, — az öreg ember, akire először akadtál Jeremiás volt, a próféta. Itt voltak ósatyáink, Ábrahám, Izsák, Jákób. Akit elsőnek hívtak a tórához, maga volt Áron a főpap...

Rabbi Chanina elszédült a félelemtől és a gyönyörűségtől. De már kinyílt a terem ajtaja s az aggastyán, akivel együtt imádkozott, Jeremiás próféta, odalépett hozzá. Megtanította a Tóra szent titkaira, a föld minden nyelvére majd bucsuzóul így szölt hozzá:

— Holnap visszamész az erdőbe. Ott találsz ötven kísérődet. Aztán fölmentek a hegyre

és vártok. Sötét felhő száll majd alá s ez elvennéteket. Könyörgéssed meghallgatta a Mindenható. Menj, fiam békével!

Hajnaltájt Rabbi Chanina úgy csodálkozott, ahogy a próféta mondta. Megtalálta társait, visszament velük a hegyre és imelt. Sötét felhő gomolygott feléjük, amely szélsőségekbe vitte őket Regensburg felé.

Rabbi Juda, a jámbor, éppen a mezőn sétált, amikor látta hogy egy nehéz felhő ereszkedik alá. Odavolt a csodálkozástól, amikor látta, hogy ötven ifju száll ki belőle, utolsónak Rabbi Chaninát látta. Megölelte, megcsókolta, aztán megkérdezte tőle:

— Mit tanultál tiz esztendő alatt?

De mielőtt Rabbi Chanina válaszolhatott volna, az ifjak hangosan kiáltották:

— Tudja a Tóra legszentebb titkait és minden földi nyelvet.

Rabbi Juda meglepetten ölelte meg Chaninát, aztán hazasietett leányához a jó hírrel. A lány boldogan mondott hálát az Urnak, hogy Rabbi Chanina, legnagyobb fia lesz a férje. Fölékesített házat és mikor Rabbi Chanina belépett a küszöbön, a lány leborult előtte és megcsókolta a kezét.

Rabbi Chanina lehajolt hozzá gyöngédesen, felemelte és csöndesen így szölt hozzá:

— Nem vagyok méltó alázatodra. Te voltál a kettőnk közül a jobb, a nemesebb! Bocsáss meg nekem!

A lány nevetve, sirva hajtotta fejét Rabbi Chaninához...

— Harmincöt új rabbit alkalmaz a varsói hitközség. A varsói hitközség legutóbbi közgyűlésén elhatározta, hogy a vallási élet fejlesztése céljából 35 új rabbit nevez ki.

— A schweici bíróság betiltja az antiszemita lapokat. Zürichből jelentik: 1931 novembere óta működik Zürichben „Nemzeti Front” néven egy politikai szervezet, amely röviddel ezelőtt hivatalos lapot is indított. A Nemzeti Front saájában élénk antiszemita propagandát fejt ki és munkáját pontosan a hitler-szisztéma szerint végzi. A schweici ügyészség a lap uszító cikkei miatt, hivatalból eljárást indított a szerkesztőség és a lap kiadója ellen és jogerős ítéletet hozott, amelyben az antiszemita lap további megjelenését betiltja. Ítéletében a bíróság arra hivatkozik, hogy az ország nemzeti és vallási békéjének megőrzését veszélyezteti a nemzeti szociálista lap megjelenése és ezért hozta meg a lapbetiltó ítéletét.

— Professzor Borisch Schatz holtteste 6 hónapja fekszik elföldeletlenül. A varsói zsidó lapok nagy megütközéssel közlik newyorki értesülés alapján, hogy a 6 hónappal ezelőtt Denver községben 70 éves korában hirtelen elhunyt Borisch Schatz professzor, a zsidó művészeti élet kitűnő reprezentánsa, még mindig elföldeletlenül fekszik a newyorki halottasházban, ahol holttestét bebalzsamozták. A nagynevű művész végrendeletében meghagyta, hogy holttestét a szentföldre szállítsák. Amint most kiderült, Borisch Schatz tetemét mindeidig azért nem tudták elszállítani, mert a bebalzsamozási költségek 1000 dollárba kerültek és ennek az összegnek eddig csak egész jelentéktelen részét fizették ki. Borisch Schatz fia, most Amerikába utazott, hogy mindenáron előteremtse ezt az összeget, hogy édesapja tetemét végre örök nyugalomra helyezhessék. A zsidó sajtó az egész világon kulturszégyennek minősíti Borisch Schatz teteme körül lefolyt botrányos jeleneteket és remélik, hogy végül is előteremtik ezt az aránylag csekély összeget és a nagynevű tudós-művész Palesztina földjén örök nyugalomra talál.

— A Dr Weisz Bernhard, volt berlini rendőr-főnök bünlajstroma. Az elmúlt pénteken kezdte meg a berlini büntetőbíróság annak a rágalmozási pernek a tárgyalását, melyet dr Bernhard Weisz, a berlini rendőrség volt zsidóhíttű főkapitánya indított az Angriff című hitlerista újság ellen. Ez a lap vastagbetűs címmel azt a hazug hirt közölte, hogy a volt főkapitány, súlyos hivatali mulasztások felfedezése után, szökik Páris felé. „A főkapitány-sági korrupció mocsara” alcímű cikknek, melyben arról volt szó, hogy Weisz dr titokban tiltott szerencsejátéknak hódol egyes klubokban, amelyekben a felügyeletet éppen ezért el is hanyagolja. A „Weisz zsidó bünlajstromáról” azt írja a cikk, hogy a „fickó alig szabadulhat hosszú börtön-, ha nem fegyházbüntetésen alul.” A tárgyaláson persze összeomlott a hazugságok egész légvára. A koronatanu a volt főkapitány alantasa, a hitlerista rendőrök vezére, egy Greiner nevű felügyelő volt, ki természetesen hetet-havat összehordott, de semmi konkrétumot nem tudot felhozni. A liberális sajtó ebből az alkalomból feleleveníti dr Weisz karrierjét, aki a háboru egyik legvitézesebb kapitánya volt, a tréntől önként helyeztette át magát a gyalogsághoz, I. és II. oszt. vaskeresztet, bajor katonai érdemrendet és lippei hadiérmet nyert. Csak 1918 nyarán, dr Drews porosz belügyminiszter egyenes felkérésére, szolgálati érdekből mentették fel és ezzel ő lett az első német zsidó, aki a közigazgatási pályán ragyogó karriert futott be.

24 órai zárka

A vajóság legérdekesebb regényíró. Az embersorsokat tetszés szerint dobálja, hol a jót magasságaiba, hol a megsemmisítő pusztulásba. A vajóság azonban az utóbbi időkben legjobban a pusztulásnak kedvez. A zsidó ifjúság? Zsidó egzisztencia? Mind pusztul és halad az örvény felé.

Ime egy történet. Modern zsidó tragédia. A zsidó ifjúság talajtalanágának szimbóluma.

Jakob B. 16 éves fiatal zsidó ifju, Varsóban, árva, két dollár tulajdonosa, elindul az Ósujhon felé és megérkezik Bécsben a fiataikorok bírósága elé... És a fiataikorok bírósága előtt kiárul Jakob tragédiája. Nincsen sem apja, sem anyja. Éheznek, rongyos. Egy zsidó segélyszervezetnél két dollárhoz jut és elhatározza, hogy kimegy Palesztinába, ahol aztán minden jóra fordul... Varsóban elhelyezkedik egy Bécsbe induló vonat hálókocsijában és három napot tölt el a vonaton alatt. A szomszédos vagonokból az ifju Jakob hallja az örökszép Hatikva melódiáját, amely azoknak a szerencséseknak ajkáról hangzik, akik legális uton mennek a megváltás földje felé. Jakob mindenről elfelejtkezik és kidugja a kerekkek közül borzas fejét, hogy teljesen magabaszivja a melódia minden árnyalatát. És Jakobnak ez lett a veszte. A Hatikva szerelete az ellenőr kezei közé jutatta, aki észrevette a potyanutást és előálította az ügyeleten.

— Meg voltam rófa győződve — mondta Jakob, — hogy az utazás alatti halálos szerencsétlenségnek vagyok kitéve, de egy élet fele nélkülözéssel és kilátástalansággal nem-e maga a halál?

— Jegynélküli utazás, törvénybe ütközik, — mondta a bíró, — Jakob B. 24 órai zárkat kap.

A tudósításnak ezzel vége, de az élet megy tovább...

A zsidó ifjúság az élet után kiált és 24 órai zárkat kap. A probléma pedig ezután még sokkal élesebben rajzolódik ki a zsidó ifjúság horizontján...

— A növekvő zsidó bevándorlás. Jeruzsálem. 400 zsidó bevándorló, érkezett szeptember 26-án Jeruzsálemben, kik pár héttel azelőtt hagyták el Lengyelország területét. Ugyanezen a napon 500 turista érkezett Haifába a „Vulcanica” gőzösön, főként az Egyesült Államokból. A növekvő bevándorlásra való tekintettel a hatóságok igen erős kontrollt gyakorolnak az utasok között, hogy megakadályozhassák az illegális bevándorlókat. A Vulcánican az ellenőrzések délután 5 órától másnap reggel 7 óráig tartottak szünet nélkül. H. Farbstein, az ismert mizrachi vezérférfiu, a Jewish Agency executive tagja, már az ellenőrzések megkezdésekor megjelent a hajón és mindaddig ott maradt, mig nem az utolsó utas is elhagyta a hajó fedélzetét. H. Farbstein azért tartózkodik ott a kontrolaktusok tartalma alatt, hogy a hatóságok esetleges tulkapásait megakadályozhassa és szolgálatra legyen a zsidó utasoknak.

— Ujra temetőgyalázás. A bajorországi Aschbach községben, a régi temetőben az elmúlt héten nemzeti szociálista huligánok betörttek és ott több sirkövet összeromboltak. A tetteseket még ezideig nem sikerült kézrekeríteni.

Padlólakkok, poloskairtók, háztartási cikkek

mosó- és pipere-árak, kefe- és vegyiárak
legolcsóbb beszerzési forrása!

Pontos figyelmes kiszolgálás! — Szombat és ünnepnapokon zárva

Fülöp Ede

ORADEA, zűldfa-ucca 14.

Öltönyt, felöltöt és télikabátot eredeti angol szövetből
Öltöny 4000 Lei-től, Felöltő vagy átmeneti kabát 4000 Lei-től,
Télikabát 5000 lei-

Hackmayer uri-szabó Oradea Bémer-tér 3,
(villamos megálló)

— A cordovai zsinagóga sorsa. Több ízben megemlékeztünk már arról, hogy a cordovai zsinagógát, a spanyol parlament határozata értelmében visszaadják a zsidóságnak. A cordovai zsinagóga ugyanis még a középkorból származik és, mint ilyen jelentékeny antik értéket képvisel. A kormány meg is szavazott 10.000 pesetát, hogy a nagybecsű történelmi zsinagógát restaurálják és így használható állapotban kapják azt vissza a zsidóság. A spanyol muzeum társaság azonban megfelebezte a parlament határozatát és bejelentette igényét a cordovai zsinagóga antik tárgyaira és annak felügyeletére. A kormány jelentette ki illetékesnek. A spanyol kormány ugy látszik méltányolja a muzeum társaságán ezen álláspontját, mert a cordovai zsinagóga eddig még nem került vissza a zsidóság kezébe, viszont a muzeum társaság már megkezdte az antik maradványok elszállítását.

— Cionista alpolgármester Beregszászon. Beregszászról jelentik: Az elmúlt héten tartott alakuló közgyűlést az ujonnan megválasztott beregszászi képviselőtestület, melyen megválasztották a polgármestereket, elnökséget és a tagu városi tanácsot. A választásokat hosszan tartó tanácskozások s alkudozások előzték meg, ma a következő eredménnyel végződtek: Polgármester 17 szavazattal Ortutay Jenő volt polgármester. I. alpolgármester 15 szavazattal Rotmann Ignácz gyógyszerész, II. alpolgármester Petrá Dezső lett. Rotmann Ignácz a köztársasági képviselők s iparosok pártjának jelöltjeként jelölt be a beregszászi képviselőtestületbe, elvárt polgármesterré való megválasztása méltó jutalmazása nagy népszerűségének s annak általános közszeretetének, melyet puritán jellemével az idők folyamán kivívott magának.

A filléres gyors utasai is meggyőződtek már arról, hogy

LONDON

kötődében

Kossuth-u. 1. kötött árak olcsóbbak mint Pestén
Óriási választék divat kötött árakban
Rendelések mérték után, divatlap szerint elsőrendű kivitelben!

Férfikalapok

a legjobb formákban
rendkívüli olcsó árban
kaphatók Zűldfa-u. 20.

HELLER és DEUTSCH

BORSALINO kalapok nagy választékban a legdivatosabb formákban

A legszebb zománccényű gallérokat tisztítja
KLEIN gőzmosóda
Str. Vlahuța 4. (Szent János-ucca)

SZŐRME

ÁRUK a legjutányosabban

Leichner

Oradea, Str. Ep. Ciorgariu 4. Telefon: 773.

Auto eredeti alkatrészek

csapágy MINDEN UT gumik

Kerékhajtók, varrógépek

Accumulátortöltő és javítóállomás

Wieder.

Villanyszerelés és felszerelés

Rádióakkumulátorok

elem hez VEZET égők

Autoaccumulátorok

Nagyvárad, Szent László-tér 10. (volt Kalenda-féle helyiség)

Csendes ünnepi beszélgetés Wesel Albert Központi Iroda elnökkel

**Kormány akadályokat gördít a hitközségek megosztódása elé
Összehívják Erdély hitközségeinek gazdasági szervezetét
Bukaresti bankház előnyös kölcsönajánlata a hitközségeknek**

Szukkoth félünnepén hárman ülünk a kolozsvári Béth-Avrohom templomban. 11 óra és mindenki eltávozott és kivélem Wesel Albert tordai főrabbi Központi Iroda elnök és a kirchális kinézésű Kanner csehovai rabbi jelen. Bevárom míg rabbijaink elvégzik szokásukat, nehogy jelenlétem zavarólag szon rájuk. A tordai főrabbi azonban észrevesz és ismert derűs mosolyával fordul hozzám sólemjével. Egyidejűleg bemutat az ünneplékenyemkaftánban öltözött, nagyszerű megjelölt ösz csehovai rabbinak aki midőn megkérdezi, hogy a „Népünk” főszerkesztője vagyok, örömet árul el megismerésemre.

„Es freit mich als alter bekanter persönlich zu können. Ihre mispoche die Sanzer sserstrom kenn ich warscheinlich besser als dennen sie bisher bestimmt nicht bezucht en. Si kennen stolz zein auf ihre mispoche.”

Természetes, hogy nekem nagyon jól esett ahol ismeretlen vérrokonaimról sok szépet és dicsőítést hallanom, de zsidóságunk fontos akadálist problémái mégis jobban Wesel Közp. Irodához vonzottak, aki a következőkben volt az engem az erdélyi orth. zsidóságot érdeklőknekben informálni:

„Alig egy órája, hogy megérkeztem Szászvárról, hol a Kultuszminiszter által kiküldött értekezési felügyelővel próbáltuk az ottani hitközségek ellentéteket elsimitani. A szászvári hitközségi kiválást, mindazoknak, akik egy status hitközségben akarnak tömörülni, a kultuszminisztérium nem engedélyezi mindaddig, míg az nem igazolják, hogy az orthodox anyahitközség, amelyből kilépni szándékoznak, nem az anyagilag a kilépések által megrendítve mindaddig, míg nem igazolják, hogy a közös terület, melyek a jelenlegi anyahitközségben fennmaradtak, viszonylagosan 5 éven keresztül viselték, illetve annak közvetett és közvetlen vezetői aránylagosan kollektíve vállalják. Az anyahitközségből kiváló tagjai igazolni kötelesek, hogy képesek egy hitközséget intézményeiket egyetemben fentartani és ez esetben is a kultuszminisztérium álláspontja, hogy a másik hitközség csupán „neolog” lehet.

A kultuszminisztérium által kiküldött Janzevitz értekezési felügyelő tüzetesen bevizsgálta az összes érdekeltek kihallgatásával az ügyet és a kultuszminisztériumhoz terjeszti fel jelentését. A jelentésektől függ hogy a benyújtott alapszabályokat a minisztérium jóváhagyja-e vagy nem. Az események egyik legnagyobb érdekessége, hogy az alakítandó hitközség már előre

lemondott tiz évre az állami szubvenciókról és kötelezi magát ha a „sch.át” engedélyezik, — úgy büntetés terhe alatt megtiltja metszőjének, hogy orth. hitközségi tagoknak vágasson.

Az Uniune Comunitarilor din Vechiul Regat hitközségi szervezeteknek kongresszusa ügyében dr Fildermannak ismételtén hozzám intézett soraira azon álláspontra helyezkedtünk hogy a regati szervezetnek hitközségeinkhez s rabbijainkhoz intézett meghívásai, melyeket ezek a központi szervezetek megkerülésével küldöttek el, elutasítjuk és levélben értesítjük a dr Fildermannat, hogy az orthodoxia 150 anyja és fiókhitközsége elvi okokból nem vehet részt az összehívott kongresszuson. Azonban közöltük egyidejűleg azt is, hogy amennyiben gyűlésükön hozandó határozatok intencióinknak megfelelnek, úgy örömmel fogunk azokhoz csatlakozni és azokat magunkévá téve, arról az illetékes minisztériumot egy külön memorandum keretében fogjuk leírtesíteni.

A kultusz törvény végrehajtási rendelkezései a folytonos kormányváltozások és az általános bizonytalanság folytán igen távol állanak attól, hogy azok kormányhatóságilag aprotálassanak. A statumoknak a zsidóságra vonatkozó része annyira sérelmes, hogy azokat tulajdonképpen részben változtatni kell. E célból az ösz országgrészek hitközségei központjaik útján egy anketra gyűlnek össze, hol nemcsak a romániai zsidóság aktuális problémái kerülnek letárgyalásra, hanem egyidejűleg egy egységes minta alapszabálytervezet előkészítése is van folyamatban mely azonban a különböző ritusok igénye szerint módosul. A kultuszminisztérium éppen ezen ismert okok folytán, mindaddig, — míg a végrehajtási rendelkezés aprotálva nincs, hitközségi alapszabály módosítást nem szankcionál.

A hitközségek súlyos gazdasági helyzete arra indít, hogy a Központi Iroda keretében, már a dési konferencia alkalmával megteremtett gazdasági szervezetet össze kell hívni, — mely azonban feltétlenül kiegészítendő kiváló alkalmas vezetőkkel és szakemberekkel. Bukarestben egyik nagyobb bankház egyébként ajánlatot tett, hogy hajlandó a hitközségeknek 9 százalék mellett kölcsönöket folyósítani, oly feltétellel, hogy az 5 évig nem mondható fel és a három első évben törlesztésre nem tart igényt. Ez ügyben komoly tárgyalások folynak, melynek eredményéről rövidesen informálok a közvéleményt.” (w)

Bucsuztatás a nagyváradai Mizrachiban

A Mizrachi nagyváradai központja eddigi áldásos működését újból öregbítette azzal, hogy lehetővé tette egyik derék vezetőjének és családjának az áttelepülést a Szentföldre. Koós Leó ime már egy évtizedet meghaladóan dolgozik az országgrészi Központ vezetőségében és hogy a nemzeti alapon álló vallásos zsidóságnak nemcsak szószólója, hanem igazi lelkes katonája volt, azt igazolja ama körülmény, hogy követte a mizrachi avantgardájának ama csoportját, akik áttelepültek Erec Jiszraelba, nemcsak azért, hogy részt kérjenek Palesztina építómunkájából, hanem hogy életideológiájukért, a tradíciókon alapuló vallásos életfelfogásért harcoljanak tovább a Szentföldön. A Mizrachi Erdélyrészi Központja az elmúlt héten a Szentföldre távozó Koós Leó és 8 tagu családjának tiszteletére egy bucsu-estély keretében nagy óvációt rendezett, amidőn Nussbaum Sámuel az E. Zs. N. Sz. Wasserstrom Sándor a Mizrachi, dr Bárdos Imre a K. H., dr Markovits Ignátz a K. K. L., Keszenbaum Miksa az Orth. Hitközség, Ráth Efraim az öszifjuság, Berkovits Bernát a hozzátartozók, Juszt Móse a B. H. Hámizrahi, Blum Zsigmond a Blau-Weisz-Bund, Végh Ármin a Bné Akiba nevében méltatták és bucsuztatták a távozó családot, sok szerencsét kívánva nekik új életpályájukhoz. A család feje, Koós Leó meghatottan választotta a szeretetteljes bucsuztatásokra és kívánalmakra, megígérte, hogy az Ősujhonban is azon kitartással fog harcolni a mizrachi eszmékért, mint azt tette a múltban és amely világfelfogás egész életberendezkedésével össze van forrva. A késő éjszakai órákig tartott a fehérszta melletti bucsuztatás, amely végül jelkes hangulatban a Hatikva hangjai mellett ért véget.

-! Okos asszonyok -!

nem esnek kétségbe, ha kimarad a menstruáció. Megmentést és új életért az én ezerszeresen kipróbált különlegességu szereim nyújtanak, még a legmakacsabb esetekben is. Szavatoltan ártalmatlan. W. asszony írja Fr.-ból. „Az Ön csodás szere már egy óra mulva hatott. Isten után Önnek vagyok hálás!” Forduljon még ma bizalommal hozzám és örökre hálás lesz. Ezer, meg ezer köszönőlevél igazolja a sikert. Diszkrét feltűnés nélküli szétküldés

C. A. Jürs, Berlin W. 57B. 37.
Alvenslebenstrasse 21.

Figyelem! **Figyelem!**
Ha elegánsan és olcsón akar öltözködni az őszi szezon alkalmából keresse fel

J. ROSENFELD
URISZABÓ CÉGET

Rimanóczy-u. 2. A rezi lényeges csökkentése folytán módomban van a legolcsóbb árakkal a legkényesebb izlést is kielégíteni.

— Talmud, tanách, héber nyelvtan és német nyelv módszeres tanítását felelősséggel vállalja volt német egyetemi hallgató. Próbaóra di-talan. Megkereséseket „Perfekt” jelígre a kiadóba kérünk.

Hasznos tudni,

hogy Schmidhauer

természetes **Ugmandi**

keserűvize, az elrontott gyomrot 2—3 óra alatt rendbe hozza.
Utastás minden palackhoz mellékelve Kapható mindenütt!

Már csak pár napig tart az árverésen vett
nagy tömeg puder, szappan, fogpaszta, kölniviz egészségügyi cikkek arusítása a **NINON Illatszertárban**, Szent László-tér 2.

— A zsidó tanulók nem kötelesek szombaton irni. Bukarestből jelentik: A közoktatásügyi miniszter a Zsidó Párt intervenciójára körrendeletet adott ki az összes iskolaigazgatókhoz, akiket felhívott arra, hogy tanrendjüket úgy állítsák össze, hogy a szombati napra lehetőleg sem dolgoztatás, sem rajz ne essék és így zsidó diákok mentesüljenek a szombati írás kötelezettségétől.

— Egy erdélyi zsidó diák tudományos sikere. Paneth Ferenc marosvásárhelyi vegyész-mérnökjelölt, a brünni műegyetem hallgatója, egy feltűnést keltő tudományos dolgozatot küldött Einstein professzornak, a világhírű tudósnak, megkérve őt, hogy azt a professzor szigorú kritikában részesítse. Einstein a dolgozatot megküldte elbírálás céljából a berlini Friedrich Wilhelm Institut kémiai osztályának, ahol egy egyetemi tanár feltűnően kedvező véleményét adott róla. Einstein a napokban egy szokatlanul megleghangú levélben küldte be Marosvásárhelyre Panethnak, a Friedrich Wilhelm Institut kedvező véleményezését, egyben biztosította őt levélben legmesszebbmenő tudományos támogatásáról, nagy jövőt jósolván a fiatal kémikusnak. Ezen közleményünknek annyiban van váradi vonatkozása is, hogy Paneth Ferenc boldogult Gábel Jakab unokája.

— Izrael József petrozsényi nagykereskedő 68 éves korában elhalt. Az elhunytat, aki hosszú évekig a petrozsényi hitközség és chevra elnöke volt Müller Antal petrozsényi főrabbi bucsuztatta el, különösen kiemelve Izraelnek nagyszabású jótékonyágát, mely kivétel nélkül minden zsidó ügy érdekében megnyilvánult mely érdemeinek elismerésül a kolozsvári zsidó Kór házegyesület igazgatósági tagjává is megválasztotta.

— Halálozás. Sulyos veszteség érte Várad zsidó kereskedő társadalmát. Grünfeld Bernáth nyersbőrkereskedő, ki egy félszázadot meghaladó időn keresztül működött Nagyvárad kereskedelmi életében és puritán jelleme, valamint vallásossága által általános közszeretnek örvendett, hétfőn délben 75 éves korában hirtelen elhunyt. Grünfeld Bernáth évtizedeken keresztül volt elnöke az oradeai Tórász-Chájim egyesületnek, melynek megalapításában és fenntartásában hervadhatatlan érdemeket szerzett. Az elhunytat nagy kiterjedt és előkelő rokonság gyászolja. Kedd délután a zsidóság százai jelentek meg a gyászháznál, hol Fuchs Benjámin főrabbi és Schwarcz József egyleti rabbi méltatták szívbemarkoló szavakkal az elhunyt vallásos életét és jótékonyágát. **תנצב"ה**

— Mizrachista vezetőséget választott a clujji Ohel Mose imaház. Folyó hó 20-án tartotta választási közgyűlését a clujji Ohel mose imaház melyen a következő mizrachista vezetőség lett választva: Elnök: Wohl Sámuel, alelnök Stern Herman, tanácsnokok: Löwinger Manó, Rosenzweig Emanuel, Weinstein Mór.

— Chaluc-házasság. Zamroni-Nóta Slomo és Wieder Rivkah mizrachí chalucok november hó 2-án, szerdán, déli félkettőkor tartják esküvőjüket a kolozsvári orth. zsidó nagytemplom udvarán, (Str. Paris 6), melyre ezuton hívják meg chaluci szeretettel, rokonaikat, cionista és mizrachista elvbarátaikat és jó ismerőseiket. — Külön meghívók nem lettek szétküldve.

— Aranylakodalom. Kesztenbaum Adolf és neje a napokban ünnepelték aranylakodalmaikat, amelyen szépszámu családjukkal együtt ünnepelte a váradi zsidóság is a ritka jubileumot az ünnepeltekkel együtt. Kesztenbaum Adolf, a hitközségi előljáróság egyik érdemes tagja és egyik alapító tagja volt a Klauz imaegyesületnek. A hitközség is hivatalosan üdvözölte a jubiléumot. A Klauz pedig Zimmetbaum Pinchász ros-bézdin-nel az élén testületileg jelent meg a fényes családi ünnepen, hogy ragaszkodásáról biztosítsa egyik régi kipróbált vezetőjét.

MŰKIARUSITAS nélkül is legjobban a Maradék Áruházban vásárolhat, mert kisebb az üzleti költség, olcsóbb az áru. Rimanóczy-u. 1.

HIRDESSEN A NÉPÜNKBEN!

MOZI

HEYMAN-SZINKÖR

Péntektől: SERGENT X. Ivan Mosjukin egyetlen hangos filmje.
Vasárnapi matiné: Balga Szüz és Házasadjunk.

SZINHÁZ MOZGÓ

Péntektől kezdve: ÉGI TITÁNOK. A jelenkor legszenzációsabb repülő filmje.

PRIMARIA MUNICIPIULUI ORADEA

Serviciul Economic
No. ad. 31614—1932.

PUBLICATIUNE.

Primaria Municipiului Oradea, in conformitate cu hotarirea Comisiei Interimare No. 31614—1932. din 12 Octomvrie 1932, aduce la cunostinta generala, ca locuinta compusa din 3 camera si accesorii, spre curte etaj II, fost inchiriata de catre D-l. dr Banc Gheorghe avocat din edificiul „Apolló”, sa da in chirie prin licitatie publica, pe timp de 3 ani, care va avea loc in ziua de 1. Noemvrie 1932.

Licitatia se va tine in conformitate cu dispozitiunile art. 88-110 din Legea Contabilitatii Publice, a Regulamentului Oficiului Central de licitatii si norme publicate in Monitorul Oficial No. 127. din 4. Ianuarie 1931.

Ofertele inchise, sigilate si insotite de un vadiu de 5% din chiria oferta pe un an se vor inainta Serviciului Economic, Etaj I. camera No. 27. in ziua de 1. Noemvrie 1932 intre orele 10—12 a. m.

Conditiiunile de inchiriere, Caietul de Sarcini si alte informatiuni se pot sti la Serviciul Economic al Primariei in fiecare zi de lucru in orele de birou.

Oradea, la 17 Octomvrie 1932.

Presedintele Comisiei Interimare:

A. Craciun

Secretar General:

Fildan

Ezüst

menorák, gyertyatartók és karosgyertyatartók, serlegek, templomi kegyeszek bármily művészi kivitelben legolcsóbb árban. **Aranyozás és ezüstözés!**

Pospischill

Oradea, Szent László-tér 12.

TAKARITÁSRA

festék-, lack- és kefeárut valamint a világhírű „Express” poloskairtót és „Express” Magasfényt, mely butorát ujjá varázsolja; legolcsóbban csak **STERN S. ENDRE**

kefégyáros és festéknagykereskedőnél szeresheti be

ORADEA

Strada Nicolae Iorga (Zöldfa-ucca) 10
Telefon 578 Telefon 378

E Z Ü S menorák Harang gyertyatartók, védjegy serlegek, evőeszközök, templomi kegyeszek, bármily művészi kivitelben legolcsóbb árban.

Gyártása és eladása:

„TACAMUL”

ezüstárugyárban
CLUJ, Str. Gen. Neculcea (Kornis-u. 6)

RÖVID HIREK

69

MOSZKVA. A hivatalos zsidó kommunis organum, az Emesz panaszkodik, hogy a szovjetben a klerikális mozgalom az utóbbi időben előlépett mutat. Több távirat arról számol be, hogy az ország különböző részein a zsidó munkások Ros-Hasono napján nem folytatták munkájukat és a zsidó templomokat keresték fel.

LONDON. A vezető katolikus egyházi szellem az utóbbi időben élesen támadja a nemzetiszocialista mozgalmat. A nemzetiszocializmust, mint a keresztény tanokkal szemben álló ideológiai tündeti fel, amely ellen az egyháznak fel kell lépnie a harcot. — Hoer Bejische az angol kormány pénzügyi államtitkára zsidó származású.

ZSIDÓ HUMOR és történetek nagyjainkról

69

KELLEMETLENSÉG.

Ha egy jámbor ember utazik, esni szokott. Ez azért van, hogy a szép idő ne gyönyörködtesse a jámbor embert és ne vonja el figyelmét a szent törvényekről, amelyekre mindig gondolnia kell.

Egy szentéletű ember, Reb Mendel utazott egyszer a feleségével és bizony nagyon szép volt.

Megérkezik az egyik faluba, ahol egy falusi beji hitsorsos a következőket mondja neki: Helyet az, hogy te utazol és mégis szép idő van Bizonyára nem vagy egy jámbor ember.

— Eljelenkezőleg — válaszolta Reb Mendel a Mindenható csunya időt küld, ha egy jámbor ember utazik, de amint látod velem van a feleségem is. — No és?

— És két kellemetlenséget nem küld a Mindenható egy jámbor emberre.

10.000 lei minimális havi jövedelmezőség

lehetőségét nyújtom, szorgalmat megkövetelő megbízható egyéneknek kiküldeni a gánfeleket látogatnak. Ajánlatokat „10.000 lei” jellegre kiadók kiadóhivatala tovább

Zsidó iparosok, kereskedők figyelmébe

Házilag előállíthat különböző fontos kereskedelmi cikket, mint

Kékitő	Parkettaszta
Cipőcrém	Tinta
Sütőpor	Fémtisztító
Padlólack	Vaniliászcukor
Politurlack	Ruhafesték

Sósorszesz

és még sokféle más vegyszereket amelyekhez az összes szükséges anyagot ingyen utasítással szállítjuk.

Ullmann József és fia

Vegy- és Festékárú Import Telefon 67

— Terjesszék és szerezzék előfizetők az erdélyi zsidóság egyetlen független és legolcsóbb lapjának, a NÉPÜNK-nek. A NÉPÜNK-nek egyetlen zsidó asztalról sem szabad hiányoznia.

Tipografia CICERO könyvnyomda, Oradea
Str. Principele Mihai (Gerliczy-u.) 2.